2025/1914

19.9.2025 г.

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2025/1914 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 18 септември 2025 година

за изменение на регламенти (ЕС) 2021/1058 и (ЕС) 2021/1056 по отношение на специални мерки за справяне със стратегически предизвикателства в контекста на междинния преглед

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално членове 175, 177, 178 и 322 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаването на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ([1]),

като взеха предвид становището на Комитета на регионите ([2]),

в съответствие с обикновената законодателна процедура ([3]),

като имат предвид, че:

(1) През последните години геополитическата динамика е белязана от дълбока несигурност, което налага основна повторна оценка на стратегическата автономност и устойчивостта на Съюза, както и на защитата на демократичните принципи и принципите на правовата държава, наред с предизвикателствата, произтичащи от екологичния, социалния и технологичния преход. Тези протичащи едновременно преходи показват спешната необходимост от преодоляване на различията в областта на иновациите, от ускоряване на усилията за декарбонизация, от укрепване на икономическата конкурентоспособност и от намаляване на външните зависимости чрез разнообразяване на веригите на доставки, увеличаване на местно произведената зелена енергия и инвестиране в сектори от критично значение.

(2) Като основен инвестиционен инструмент на Съюза в рамките на многогодишната финансова рамка, политиката на сближаване стимулира целенасочени инвестиции, които допринасят за икономическото, социалното и териториалното сближаване, както е посочено в член 3, параграф 3 от Договора за Европейския съюз (ДЕС) и член 174 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), като в същото време се преодоляват нововъзникващи предизвикателства. Освен това, междинният преглед се основава на принципа на партньорство и принципа на многостепенно управление, за да се гарантира ефективно, регионално и ориентирано към гражданите изпълнение на политиката на сближаване. Следователно всяко преразпределение на средства в рамките на междинния преглед следва да се извършва в съответствие с Европейския кодекс на поведение за партньорство ([4]).

(3) В правната рамка за програмите на политиката на сближаване се предвижда през 2025 г. да бъде извършен междинен преглед, който предлага навременна и единствена по рода си възможност за преориентиране на програмите към нови предизвикателства и възможности, за ускоряване на изпълнението и за повишаване на тяхната ефективност с цел да се отговори както на старите, така и на новите приоритети на Съюза, без да се засягат други правни актове на Съюза или следващата многогодишна финансова рамка.

([1]) ОВ C, C/2025/3197, 2.7.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3197/oj.
([2]) ОВ C, C/2025/3474, 16.7.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3474/oj.
([3]) Позиция на Европейския парламент от 10 септември 2025 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 18 септември 2025 г.
([4]) Делегиран регламент (ЕС) № 240/2014 на Комисията от 7 януари 2014 г. относно Европейски кодекс на поведение за партньорство в рамките на европейските структурни и инвестиционни фондове (ОВ L 74, 14.3.2014 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2014/240/oj).

(4) С оглед на значението на хоризонталните отключващи условия, приложими за всички специфични цели, и критериите, необходими за оценката на тяхното изпълнение, по смисъла на член 15, параграф 1, втора алинея от Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета ([5]) и приложение III към него, за ефективното и ефикасно използване на цялостната подкрепа от Съюза, предоставяна по линия на тези фондове на Съюза, и необходимостта да се гарантира ефективността на тези фондове на Съюза на практика, сумите, надвишаващи сумата за гъвкавост, посочена в член 86, параграф 1, втора алинея от посочения регламент, отнасящи се до специфичните цели, които са предмет на отрицателна оценка от страна на Комисията въз основа на прилагането на тези хоризонтални отключващи условия, не следва да подлежат на изменение на програмата или прехвърляне на средства въз основа на новите приоритети и възможности за гъвкавост, предвидени в определените в настоящия регламент разпоредби за изменение. Такава пропорционална мярка представлява необходим стимул, предназначен да гарантира, че правото и практиката на държавите членки продължават да отговарят на хоризонталните отключващи условия и че разходите, покривани от фондовете на Съюза, отговарят на целите на Съюза.

Тъй като Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2092 на Европейския парламент и на Съвета ([6]) е с хоризонтално приложение, същото изискване следва да се прилага за сумите, съответстващи на поетите бюджетни задължения, спрени чрез мерки, приети въз основа на посочения регламент. Сумите в рамките на сумата за гъвкавост, посочена в член 86, параграф 1, втора алинея от Регламент (ЕС) 2021/1060, които съответстват на специфичните цели, които са предмет на отрицателна оценка от страна на Комисията въз основа на прилагането на хоризонталните отключващи условия, могат да подлежат на изменение на програмата или прехвърляне на средства въз основа на нови приоритети, при условие че тези нови приоритети съответстват на целите на хоризонталните отключващи условия.

(5) В своето съобщение от 29 януари 2025 г., озаглавено „Компас за конкурентоспособността на ЕС“, както и в съобщението си от 26 февруари 2025 г., озаглавено „Пактът за чиста промишленост: Съвместна пътна карта за конкурентоспособност и декарбонизация“ и придружаващия го План за действие за енергия на достъпни цени, Комисията представи конкретен начин, по който Европа да възвърне своята конкурентоспособност и да осигури устойчив просперитет. По линия на Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и Кохезионния фонд, създадени с Регламент (ЕС) 2021/1058 на Европейския парламент и на Съвета ([7]), вече се предоставя подкрепа за инвестиции за целите в областта на климата, както е посочено в Регламент (ЕС) 2021/1060. Държавите членки обаче следва да увеличат усилията си, за да гарантират, че декарбонизацията е движещ фактор за растежа на европейските промишлени отрасли и просперитета на европейските граждани, наред с другото, чрез разширяване на подкрепата за чисти технологии и прехода към чиста енергия, инвестиране в проекти за енергийна инфраструктура, които могат да осигурят истински енергиен съюз, и подкрепа за декарбонизацията на производствените процеси и продуктите.

(6) С оглед на безпрецедентната геополитическа нестабилност и необходимостта Съюзът да гарантира собствената си отбрана и гражданска готовност, следва да се извърши бързо мобилизиране на финансирането по линия на политиката на сближаване с цел оказване на пряка подкрепа на инвестициите в отбранителни способности и гражданска сигурност. Поради това е необходимо да се създадат нови специфични цели за подкрепа от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от Кохезионния фонд с цел финансиране на промишлен капацитет в сектора на отбраната и предоставяне на възможност за инвестиции в устойчива отбрана или инфраструктура с двойна употреба, включително с оглед насърчаване на военната мобилност и повишаване на гражданската готовност, включително киберсигурността и гражданската сигурност, които не са непременно свързани с мобилността, в съответствие с приложното поле на тези фондове и принципа за ненанасяне на значителни вреди и в сътрудничество с регионални и местни органи. Освен това следва да бъде възможно гражданската готовност да се подкрепя като част от стратегиите за териториално и местно развитие. Промишленият капацитет за насърчаване на отбранителните способности следва да е свързан с технологичното развитие и производството на отбранителни продукти и други продукти за отбранителни цели, по смисъла на Регламент (ЕС) 2025/1106 на Съвета ([8]), по-специално тези, посочени в член 1 от същия регламент. Държавите членки се насърчават да използват предвидената в настоящата правна рамка възможност за доброволно прехвърляне на разпределените им за споделено управление ресурси към пряко управлявани програми с цели в областта на отбраната и сигурността. В този контекст прехвърлянето на средства към пакета за военна мобилност в рамките на Механизма за свързване на Европа (МСЕ) ще осигури координирани интервенции по

([5]) Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

([6]) Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2092 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2020 г. относно общ режим на обвързаност с условия за защита на бюджета на Съюза (ОВ L 433 I, 22.12.2020 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj).

([7]) Регламент (ЕС) 2021/1058 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. относно Европейския фонд за регионално развитие и относно Кохезионния фонд (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 60, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1058/oj).

([8]) Регламент (ЕС) 2025/1106 на Съвета от 27 май 2025 г. за създаване на инструмента „Мерки за сигурността на Европа (SAFE) чрез укрепване на европейската отбранителна промишленост“ (ОВ L, 2025/1106, 28.5.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj).

коридорите за военна мобилност, посочени в Съвместната бяла книга за европейската отбранителна готовност до 2030 г. на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност и Комисията от 19 март 2025 г. Когато подкрепят такива инвестиции, държавите членки взимат предвид, когато е приложимо, критериите за допустимост, посочени в член 9 от Регламент (ЕС) 2021/697 на Европейския парламент и на Съвета ([9]), и правилата за допустимост, посочени в член 16 от Регламент (ЕС) 2025/1106 или съответните разпоредби на европейските програми в областта на отбранителната промишленост. Следва да се дава приоритет на инвестициите в инфраструктура и капацитет с двойна употреба.

(7) Следва да се отдели специално внимание и да се предостави извънредна подкрепа на източните гранични региони на Съюза, които са в съседство с Русия, Беларус и Украйна, поради уникалните предизвикателства за сигурността, пред които те са изправени, и поради геополитическото им значение. Тези региони са изложени в особено голяма степен на външни заплахи, включително хибридни атаки. Укрепването на местните отбранителни способности и устойчивостта на общностите в тези региони е от съществено значение не само за възпиране на потенциална агресия и гарантиране на европейската сигурност, но и за подкрепа на регионалното развитие, насърчаване на социалното сближаване, създаване на заетост и подобряване на условията на живот.

(8) При разпределянето и усвояването на средства по линия на политиката на сближаване, които са насочени към отбранителни цели, държавите членки следва да отдават приоритет на проекти, насърчаващи заетостта, развитието на умения и промишлената диверсификация на регионално равнище. Следва да се постави особен акцент върху подкрепата за малките и средни предприятия (МСП) и регионалните клъстери, работещи в сферата на технологиите с двойна употреба, киберсигурността и изкуствения интелект, като се гарантира, че тези инвестиции обслужват стратегическите интереси на Съюза и целта за икономическо, социално и териториално сближаване.

(9) Инвестициите в модернизиране на транспортните мрежи, за да се отговори на военните изисквания, носят значителни ползи и за гражданската мобилност, икономическата свързаност и капацитета за реагиране при кризи в рамките на Съюза. Такива инвестиции подобряват трансграничната инфраструктура, намаляват участъците с недостатъчен капацитет, повишават готовността и допринасят за устойчивостта на регионите и на веригите на доставки от критично значение. Освен това транспортните центрове, позволяващи бързо разгръщане на услуги за спешна помощ и разпределяне на основни доставки, допринасят в значителна степен за непрекъснатостта на жизненоважни функции и националната сигурност.

(10) Освен това с оглед на бързото вливане на ликвидни средства за покриване на най-неотложните нужди, за инвестиции в подобрени отбранителни способности и инфраструктура, като по-специално се дава приоритет на способностите и инфраструктурата с двойна употреба и за гражданска готовност, следва да се предложат допълнителни възможности за финансиране. По-специално е необходимо да се предвиди допълнително еднократно предварително финансиране в размер на 20 % от сумите, програмирани по такива специални приоритети съгласно съответните цели на политиката на ЕФРР и Кохезионния фонд, както и възможност за прилагане на по-висока ставка на съфинансиране от Съюза.

(11) По линия на ЕФРР и Кохезионния фонд, в рамките на съответното приложно поле на подкрепата им, вече може да се предвижда подкрепа за инвестиции, които допринасят за целите на „Платформата за стратегически технологии за Европа“ (STEP), създадена с Регламент (ЕС) 2024/795 на Европейския парламент и на Съвета ([10]), чиято цел е да се укрепи технологичното лидерство на Европа. За да се предоставят допълнителни стимули за инвестиции по линия на ЕФРР и Кохезионния фонд в тези области от критично значение, следва да бъде премахнато ограничението за общия принос на ЕФРР и Кохезионния фонд към тези приоритети и следва да се разшири възможността държавите членки да получават по-високо предварително финансиране за свързани изменения на програмата. Приоритетите, които подкрепят инвестициите, допринасящи за целите на STEP в рамките на искане за изменение на програмата, представено на Комисията до 31 март 2025 г., трябва да получат извънредното еднократно предварително финансиране, приложимо към момента на представянето на искането.

([9]) Регламент (ЕС) 2021/697 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2021 г. за създаване на Европейски фонд за отбрана и за отмяна на Регламент (ЕС) 2018/1092 (ОВ L 170, 12.5.2021 г., стр. 149, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj).

([10]) Регламент (ЕС) 2024/795 на Европейския парламент и на Съвета от 29 февруари 2024 г. за създаване на платформата за стратегически технологии за Европа (STEP) и за изменение на Директива 2003/87/ЕО и на регламенти (ЕС) 2021/1058, (ЕС) 2021/1056, (ЕС) 2021/1057, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 223/2014, (ЕС) 2021/1060, (ЕС) 2021/523, (ЕС) 2021/695, (ЕС) 2021/697 и (ЕС) 2021/241 (ОВ L, 2024/795, 29.2.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

Освен това възможностите за финансиране на производствени инвестиции, допринасящи за целите на STEP в предприятия, различни от МСП, следва да се прилагат за всички държави членки и региони с БВП на глава от населението под средния за ЕС-27, като се запазва акцентът върху МСП. Подобни инвестиции следва да са възможни и в региони, в които чрез тях се улеснява свързаното с цифровия преход приспособяване на промишлеността, включително цифров капацитет за компютърни услуги „в облак“, изкуствен интелект и суперкомпютри, и декарбонизацията и кръговостта на производствените процеси и продуктите, като например в автомобилната промишленост или енергоемките отрасли. Освен това предвидената възможност за инвестиции, допринасящи за целите на STEP, за финансиране от Фонда за справедлив преход (ФСП), създаден с Регламент (ЕС) 2021/1056 на Европейския парламент и на Съвета ([11]), на производствени инвестиции в предприятия, различни от МСП, следва да бъде разширена, за да обхване всички инвестиции, като се запазва акцентът върху МСП, когато тези инвестиции са необходими, наред с другото, за прилагането на плана за справедлив преход и за създаването на работни места.

(12) С цел да се повиши енергийната сигурност, да се ускори енергийният преход и да се насърчи чистата мобилност, инвестициите по линия на STEP и Инфраструктурния фонд за алтернативни горива, предвиден с Регламент (ЕС) 2023/1804 на Европейския парламент и на Съвета ([12]), следва да бъдат допълнени чрез създаването на нова специфична цел за ЕФРР и Кохезионния фонд в рамките на цел на политиката 2 за насърчаване на междусистемните енергийни връзки и свързаната с тях преносна, разпределителна и поддържаща инфраструктура и инфраструктура за съхранение, както и за запазване и защита на тази инфраструктура и подобряване на разгръщането на инфраструктура за зареждане с електроенергия. „Поддържащата енергийна инфраструктура“ включва всички съоръжения, оборудване и системи, които поддържат взаимносвързаността на преносните системи на държавите членки, правейки възможно производството, преноса, разпределението и съхранението на енергия. За да се ускорят инвестициите в тези области, предвидените по тази специфична цел приоритети следва да се ползват от допълнително еднократно предварително финансиране в размер на 20 % от сумите, програмирани по тези приоритети, и от възможността за прилагане на по-висока ставка на съфинансиране от Съюза. От управляващите органи се очаква да се стремят да привлекат частно финансиране в максимален размер, когато това е целесъобразно. Това повишено инвестиционно усилие ще даде възможност на енергоемките сектори да получат достъп до по-стабилни и разнообразни енергийни източници на един по-малко фрагментиран вътрешен енергиен пазар, което ще укрепи тяхната устойчивост и конкурентоспособност. Освен това разширяването на подкрепата на ЕФРР, така че да обхване проекти за декарбонизация, позволява на енергоемките отрасли да дават приоритет на иновациите с голямо въздействие, които са съобразени с целите на Съюза в областта на климата.

(13) Важните проекти от общоевропейски интерес (ВПОИ), а именно проектите, с които се подкрепят и насърчават широкомащабни, трансгранични проекти, считани за съществени за икономическия растеж, иновациите и конкурентоспособността на Съюза, се считат за съвместими с вътрешния пазар, където отключват трансевропейско сътрудничество за иновативни технологии или общоевропейски инфраструктури. За да се подпомогне ускоряването на проектирането на нови и изпълнението на вече съществуващи ВПОИ, подкрепата от ЕФРР за инвестиции в проекти, които са включени в даден ВПОИ, който Комисията е счела за съвместим с вътрешния пазар съгласно член 107, параграф 3, буква б) от ДФЕС, при отчитане на съобщението на Комисията от 25 ноември 2021 г., озаглавено „Критерии за анализа на съвместимостта с вътрешния пазар на държавна помощ за насърчаване изпълнението на важни проекти от общоевропейски интерес“, следва да бъде разрешена във всички категории региони. Освен това операциите, които допринасят за одобрен от Комисията ВПОИ, следва да се ползват от опростени процедури за подбор.

(14) Осигуряването на устойчиви жилища на достъпни цени е друго предизвикателство, което излезе на преден план поради значителното увеличение на цените и наемите през последните години. Групите в неравностойно положение и семействата с ниски и средни доходи са особено засегнати и са изправени пред повече трудности при достъпа до жилища, както и пред нарастващ риск от бездомничество. С оглед на създаването на стимули за държавите членки и регионите да удвоят инвестициите по линия на ЕФРР и Кохезионния фонд, в рамките на съответното приложно поле на подкрепата им, в изграждането и санирането на устойчив жилищен фонд на достъпни цени, включително на социални жилища, следва да се създадат нови специфични цели в рамките на различни цели на политиката, за да се осигури гъвкавост при програмирането на интервенции в областта на жилищното настаняване по специални

([11]) Регламент (ЕС) 2021/1056 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Фонд за справедлив преход (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1056/oj).

([12]) Регламент (ЕС) 2023/1804 на Европейския парламент и на Съвета от 13 септември 2023 г. за разгръщането на инфраструктура за алтернативни горива и за отмяна на Директива 2014/94/ЕС (ОВ L 234, 22.9.2023 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1804/oj).

приоритети, като се отчита, че определението за достъпни цени може да варира в зависимост от обстоятелствата във всяка една държава членка. Тези приоритети следва да бъдат съвместими с Директива (ЕС) 2024/1275 на Европейския парламент и на Съвета ([13]) и да включват възможността за прилагане на по-висока ставка на съфинансиране от Съюза и допълнително еднократно предварително финансиране в размер на 20 % от програмираните суми, за да се облекчи тежестта върху публичните бюджети във всички категории региони. Например тези нови възможности следва да се използват в пълна степен при инвестициите съгласно принципите и ценностите на инициативата „Нов европейски Баухаус“. В рамките на тези приоритети може да се предостави възможност за подпомагане и на разходите, произтичащи от временното наемане на алтернативно настаняване за обитателите по време на санирането. Също така е уместно да се изясни подкрепата по линия на ФСП в този контекст.

(15) Водата играе жизненоважна роля като ресурс за сигурността на хранителните, енергийните и икономическите системи. Нейната роля като ресурс е ключов аспект и на осигуряването на устойчивост спрямо изменението на климата. С оглед на предизвикателствата, породени от въздействието на изменението на климата върху водните ресурси, следва да се насърчават допълнителни инвестиции в устойчивостта на водните ресурси. Спешно следва да се засили прилагането на законодателството за защита на водите и моретата, да се подобри водната ефективност, да се обърне внимание на недостига на вода и да се постигне напредък към една устойчива по отношение на водите Европа. Това прилагане изисква значителни инвестиции, включително в повторно използване на водата за неселскостопански цели, сини биотехнологии, инфраструктура за справяне с недостиг на вода и предотвратяване на сушите, внедряване на природосъобразни решения, екологично възстановяване на сладководни екосистеми и подобряване на пречистването на отпадъчните води. За населението, живеещо в региони, които са особено засегнати от недостиг на вода, обезсоляването, ако се извършва по устойчив начин, както е посочено в съобщението на Комисията от 4 юни 2025 г., озаглавено „Европейска стратегия за устойчивост на водните ресурси“, също може да играе ключова роля за гарантирането на сигурен достъп до вода и поради това следва да отговаря на условията за подпомагане. Поради това е целесъобразно в специфичната цел в рамките на цел на политиката 2 да се включи препратка към сигурен достъп до вода, устойчиво управление на водите, включително интегрирано управление на водите, и устойчивост на водните ресурси, така че да се даде възможност за основано на риска проактивно управление и повишена подготвеност. Установените във връзка с тази специфична цел нови специални приоритети следва да се ползват и от допълнително еднократно предварително финансиране в размер на 20 % от програмираните суми и възможността за по-висока ставка на съфинансиране, за да се стимулират важни инвестиции в тази област. Също така следва да бъде възможно да се предоставя подкрепа от ФСП за инвестиции, свързани с водата, когато тези инвестиции са насочени към справяне с остър недостиг на вода, когато повишават устойчивостта спрямо изменението на климата и подкрепят прехода към устойчива и диверсифицирана местна икономика, дори когато не са пряко свързани с проекти за рехабилитация на земи.

(16) За да се даде възможност на държавите членки да извършат пълноценно препрограмиране в контекста на междинния преглед и да насочат ресурсите към тези нови стратегически приоритети на Съюза, следва да бъдат премахнати допълнителни ограничения. По отношение на изискванията за тематична концентрация е уместно да се позволи на държавите членки, независимо от това дали спазват тематичната концентрация на национално равнище или на равнището на категорията регион, да отчитат сумите, програмирани за нови стратегически приоритети, включително тези, допринасящи за целите на STEP, към сумите, необходими за осигуряване на съответствие с изискванията за тематична концентрация. Гъвкавостта по отношение на изискванията за тематична концентрация следва да бъде придружена от известна гъвкавост по отношение на изчисляването на приноса в областта на климата за ЕФРР и Кохезионния фонд съгласно член 6 от Регламент (ЕС) 2021/1060, като същевременно се спазват общите изисквания по този член. Освен това държавите членки следва да получат възможност и да внасят ресурси от ЕФРР и Кохезионния фонд в раздел „Държави членки“ на фонда InvestEU, създаден с Регламент (ЕС) 2021/523 на Европейския парламент и на Съвета ([14]), за да ги използват чрез финансовия инструмент, който ще бъде предвиден за програмата InvestEU.

Накрая, за да се даде възможност за цялостно препрограмиране към новите стратегически приоритети в контекста на междинния преглед, държавите членки следва да се ползват от допълнително време, за да допълнят своята оценка на резултата от междинния преглед и представянето на свързаните изменения в програмата. Това допълнително време за изменения в програмата следва да се прилага и по отношение на ресурсите по линия на ФСП, когато те са включени в програма заедно с ресурсите по линия на ЕФРР или Кохезионния фонд или ресурсите по линия на Европейския

([13]) Директива (ЕС) 2024/1275 на Европейския парламент и на Съвета от 24 април 2024 г. относно енергийните характеристики на сградите (ОВ L, 2024/1275, 8.5.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj).

([14]) Регламент (ЕС) 2021/523 на Европейския парламент и на Съвета от 24 март 2021 г. за създаване на програмата InvestEU и за изменение на Регламент (ЕС) 2015/1017 (ОВ L 107, 26.3.2021 г., стр. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj).

социален фонд плюс (ЕСФ+), създаден с Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета ([15]). Измененията на програмите по цел „Европейско териториално сътрудничество“ (Interreg) трябва да се внасят в съответствие с член 19 от Регламент (ЕС) 2021/1059 на Европейския парламент и на Съвета ([16]).

(17) С оглед на по-общото ускоряване на изпълнението на програмите на политиката на сближаване и вливането на необходимите ликвидни средства за ключови инвестиции, които трябва да бъдат изпълнени, следва да се изплати допълнително еднократно предварително финансиране за ЕФРР и Кохезионния фонд за програми както по целта „Инвестиции за работни места и растеж“, така и по целта Interreg, когато препрограмирането засяга значителен дял от общата програма. Процентът на предварително финансиране следва да бъде допълнително увеличен за някои програми по цел „Инвестиции за работни места и растеж“, обхващащи един или повече региони от ниво 2 по NUTS, граничещи с Русия, Беларус или Украйна, предвид неблагоприятното въздействие върху тези региони на руската агресивна война срещу Украйна. С цел да се насърчи препрограмирането по отношение на ключови приоритети в контекста на междинния преглед, допълнителното еднократно предварително финансиране следва да бъде налично само когато е достигнат определен праг за преразпределяне на финансови ресурси към конкретни ключови приоритети.

(18) За да се вземе предвид времето, необходимо за пренасочване на инвестициите в контекста на междинния преглед, и за да се предостави възможност за най-доброто използване на наличните ресурси, следва да се извърши корекция на крайната дата за допустимост на разходите и на правилата за отмяна на бюджетни задължения за програмите, по които се извършва преразпределение на ресурси към стратегически приоритети в контекста на междинния преглед. Следва да е възможно и прилагането на по-висока ставка на съфинансиране по отношение на приоритети в програмите по цел „Инвестиции за работни места и растеж“, обхващащи един или повече региони от ниво 2 по NUTS, граничещи с Русия, Беларус или Украйна, като се има предвид неблагоприятното въздействие върху тези региони на руската агресивна война срещу Украйна, както и необходимостта от своевременно приключване на програмите, стартирането на нови програми и пълното усвояване на финансирането по програмите.

(19) Междинният преглед следва също така да се използва за укрепване на ключовата роля на големите градове и функционалните градски зони за постигане на много цели на Съюза, като се даде възможност на държавите членки, в тясно сътрудничество с регионалните и местните органи и отчитайки регионалните особености и обхвата на политиката на сближаване, да преразпределят финансови ресурси от ЕФРР за укрепване на Европейската инициатива за градовете, посочена в член 12 от Регламент (ЕС) 2021/1058. В допълнение, за да се улесни разгръщането на ключови иновативни действия, определени в рамките на Европейската инициатива за градовете, такива действия следва да се ползват от опростена процедура за подбор за подкрепа по програмите на политиката на сближаване. За да се подобри гъвкавостта при използването на ресурсите, на държавите членки следва да бъде предоставена възможност да преразпределят ресурси от ЕФРР от своите програми по цел „Инвестиции за работни места и растеж“ към Инструмента за междурегионални инвестиции в иновации, посочен в член 13 от Регламент (ЕС) 2021/1058.

(20) С цел да се опрости предоставянето и да се ускорят инвестициите, е целесъобразно да се направят допълнителни целеви промени в регулаторната рамка, уреждаща използването на ФСП. По-специално възможността за опростена процедура за подбор за операции, получили печат за високи постижения, следва да попадне и в обхвата на ФСП. Освен това ограниченията за преразглеждане на целите следва да бъдат премахнати, за да се осигури необходимата гъвкавост в контекста на променящите се обстоятелства във връзка с изпълнението.

(21) За да подкрепи държавите членки при бързото им и правилно препрограмиране, Комисията следва да предостави навременни и ясни технически разяснения и подкрепа на управляващите органи, включително посредством структурирана система, като предоставя отговори на технически, правни и процедурни въпроси, по-специално по отношение на мерките, въведени с настоящия регламент.

(22) Доколкото целите на настоящия регламент, а именно пренасочване на инвестиции към приоритети от критично значение в контекста на междинния преглед и опростяване и ускоряване на осъществяването на политиката чрез изменение на регламенти (ЕС) 2021/1058 и (ЕС) 2021/1056, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а поради своя обхват и въздействие могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тези цели.

([15]) Регламент (ЕС) 2021/1057 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Европейски социален фонд плюс (ЕСФ+) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1296/2013 (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj).

([16]) Регламент (ЕС) 2021/1059 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. относно специалните разпоредби за цел „Европейско териториално сътрудничество“ (Interreg), подкрепяна от Европейския фонд за регионално развитие и инструменти за външно финансиране (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 94, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1059/oj).

(23) Поради това регламенти (ЕС) 2021/1058 и (ЕС) 2021/1056 следва да бъдат съответно изменени.

(24) Предвид спешната необходимост от подпомагане на важни инвестиции, по-специално в отбранителни способности в контекста на оказващите натиск геополитически предизвикателства, настоящият регламент следва да влезе в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Изменения на Регламент (ЕС) 2021/1058

Регламент (ЕС) 2021/1058 се изменя, както следва:

1) Член 3 се изменя, както следва:

а) параграф 1 се изменя, както следва:

i) в буква а) се добавя следната точка:

„vii) подобряване на промишления капацитет за насърчаване на отбранителните способности, като се дава приоритет на способностите с двойна употреба.“;

ii) буква б) се изменя, както следва:

1. точка v) се заменя със следното:

„v) насърчаване на сигурния достъп до вода, устойчивото управление на водите, включително интегрираното управление на водите, и устойчивостта на водните ресурси;“;

2. добавят се следните точки:

„xi) насърчаване на достъпа до устойчиви жилища на достъпни цени;

xii) насърчаване на енергийните междусистемни връзки и свързаната преносна, разпределителна и поддържаща инфраструктура и инфраструктура за съхранение, както и защитата на критичната енергийна инфраструктура и разгръщането на инфраструктура за зареждане с електроенергия.“;

iii) в буква в) се добавя следната точка:

„iii) разработване на устойчива отбранителна инфраструктура, като се дава приоритет на тази с двойна употреба, включително за насърчаване на военната мобилност в Съюза, както и повишаване на гражданската готовност.“;

iv) в буква г) се добавя следната точка:

„vii) насърчаване на достъпа до устойчиви жилища на достъпни цени.“;

v) в буква д), първа алинея се добавят следните точки:

„iii) насърчаване на интегрираното териториално развитие чрез достъп до устойчиви жилища на достъпни цени във всички видове територии;

iv) гарантиране на гражданска готовност във всички видове територии.“;

vi) добавя се следната алинея:

„Операциите, подпомагани в рамките на посочената в буква в), точка iii), първа алинея специфична цел насърчаване на военната мобилност, са насочени главно, когато това е уместно, към един или повече от четирите приоритетни коридора за военна мобилност, определени от държавите членки в приложение II към военните изисквания за военна мобилност във и извън ЕС, приети от Съвета на 18 март 2025 г. Подпомаганите операции, които са част от тези коридори, отговарят на инфраструктурните изисквания, определени в актове за изпълнение въз основа на член 12, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/1153 на Европейския парламент и на Съвета (*).

(*) Регламент (ЕС) 2021/1153 на Европейския парламент и на Съвета от 7 юли 2021 г. за създаване на Механизъм за свързване на Европа и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1316/2013 и (ЕС) № 283/2014 (ОВ L 249, 14.7.2021 г., стр. 38, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1153/oj).“;

б) в параграф 1а първата и втората алинеи се заменят със следното:

„Ресурсите по специфичната цел, посочена в параграф 1, първа алинея, буква а), точка vi) и буква б), точка ix), се програмират по специални приоритети, отговарящи на съответната цел на политиката.

Когато изменението на програмата е представено на Комисията до 31 декември 2025 г., Комисията изплаща 20 % от разпределените средства за тези специални приоритети, както е определено в решението за одобрение на изменението на програмата, като извънредно еднократно предварително финансиране в допълнение към годишното предварително финансиране за програмата, предвидено в член 90, параграфи 1 и 2 от Регламент (ЕС) 2021/1060 или в член 51, параграфи 2, 3 и 4 от Регламент (ЕС) 2021/1059 на Европейския парламент и на Съвета (*). Когато такива специални приоритети са включени в изменение на програма, представено на Комисията до 31 март 2025 г., Комисията изплаща извънредно еднократно предварително финансиране в размер на 30 % от разпределените средства за тези приоритети, както е посочено в решението за одобрение на изменението на програмата. Извънредното еднократно предварително финансиране се изплаща в срок от 60 дни от приемането на решението на Комисията за одобрение на изменението на програмата.

(*) Регламент (ЕС) 2021/1059 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. относно специалните разпоредби за цел „Европейско териториално сътрудничество“ (Interreg), подкрепяна от Европейския фонд за регионално развитие и инструменти за външно финансиране (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 94, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1059/oj).“;

в) вмъква се следният параграф:

„1в. Ресурсите по специфичните цели, посочени в параграф 1, първа алинея, буква а), точка vii), буква б), точки v), xi) и xii), буква в), точка iii), буква г), точка vii) и буква д), точки iii) и iv), се програмират по специални приоритети, отговарящи на съответната цел на политиката.

Когато изменението на програмата е представено на Комисията до 31 декември 2025 г., Комисията изплаща 20 % от разпределените средства за тези специални приоритети, както е определено в решението за одобрение на изменението на програмата, като извънредно еднократно предварително финансиране в допълнение към годишното предварително финансиране за програмата, предвидено в член 90, параграфи 1 и 2 от Регламент (ЕС) 2021/1060 и в член 51, параграфи 2, 3 и 4 от Регламент (ЕС) 2021/1059. Това извънредно еднократно предварително финансиране се изплаща в срок от 60 дни от приемането на решението на Комисията за одобрение на изменението на програмата.

Съгласно член 90, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/1060 сумата, изплатена като извънредно еднократно предварително финансиране, се уравнява в сметките на Комисията най-късно с последната счетоводна година.

Съгласно член 90, параграф 6 от Регламент (ЕС) 2021/1060 всички лихви, получени от такова извънредно еднократно предварително финансиране, се използват за съответната програма по същия начин като средствата от ЕФРР или Кохезионния фонд и се включват в отчетите за последната счетоводна година.

Съгласно член 97, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/1060 такова извънредно еднократно предварително финансиране не се спира.

Съгласно член 105, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/1060 предварителното финансиране, което се взема предвид за целите на изчисляването на сумите, които трябва да бъдат отменени, включва изплатеното извънредно еднократно предварително финансиране.

Чрез дерогация от член 112, параграфи 3 и 4 от Регламент (ЕС) 2021/1060 максималната ставка на съфинансиране за специални приоритети, определени в подкрепа на специфичните цели по параграф 1, първа алинея, буква а), точка vii), буква б), точки v), xi) и xii), буква в), точка iii), буква г), точка vii) и буква д), точки iii) и iv) от настоящия член, се увеличава с 10 процентни пункта над приложимата ставка на съфинансиране, без да надвишава 100 %.“;

г) параграф 3 се заменя със следното:

„3. Кохезионният фонд подкрепя ЦП 2 и 3, включително специфичните цели по параграф 1, първа алинея, буква б), точки x), xi) и xii) и буква в), точка iii) от настоящия член, доколкото такава подкрепа е в съответствие с обхвата на подкрепата, определена в членове 6 и 7.“;

д) добавя се следният параграф:

„5. Чрез дерогация от член 49, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2021/1060 за операции, подпомагани по специфичните цели, посочени в параграф 1, първа алинея, буква а), точка vii) и буква в), точка iii) от настоящия член, от съответната държава членка не се изисква да оповестява публично данните, свързани с тези операции, когато разкриването на информация не е разрешено поради съображения, свързани със сигурността или обществения ред съгласно член 69, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/1060. За тази цел държавите членки информират Комисията, преди да изберат съответната операция за подпомагане. Настоящата алинея не засяга правата на Комисията и на Европейската сметна палата на достъп до информацията, която е необходима за изпълнението на функциите им във връзка с проверките и одитите, нито задължението на Европейския парламент да упражнява политически контрол съгласно член 14 от ДЕС и да наблюдава изпълнението на бюджета на Съюза съгласно член 319 от ДФЕС.

Бенефициерите не подлежат на изискванията, предвидени в член 50, параграф 1, букви в), г) и д) от Регламент (ЕС) 2021/1060, за операции, свързани със специфичните цели, посочени в параграф 1, буква а), точка vii) и буква в), точка iii) от настоящия член, когато публичното оповестяване на информацията за подкрепата или организирането на комуникационна проява или дейност не се изисква поради съображения, свързани със сигурността или обществения ред съгласно член 69, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/1060.

Комисията информира Европейския парламент поне веднъж годишно за броя на операциите, които са предмет на предвидената във втора алинея дерогация, както и за общите им разходи, в обобщен вид, при надлежно спазване на изискванията за поверителност.“

2) В член 4 параграф 10 се заменя със следното:

„10. Изискванията за тематична концентрация, посочени в параграф 6 от настоящия член, се спазват през целия програмен период, включително когато разпределените ресурси по ЕФРР се прехвърлят между приоритетите по една програма или между програми и по време на междинния преглед в съответствие с член 18 от Регламент (ЕС) 2021/1060. Когато държава членка подаде искане за изменение на програма в съответствие с член 24 от Регламент (ЕС) 2021/1060, сумите, програмирани за специфичните цели, посочени в член 3, параграф 1, първа алинея, буква а), точка vi) и буква б), точка ix) от настоящия регламент, както и за специфичните цели, посочени в член 3, параграф 1, първа алинея, буква а), точка vii), буква б), точки v), xi) и xii), буква в), точка iii), буква г), точка vii) и буква д), точки iii) и iv) от настоящия регламент, могат да бъдат отчетени или към сумите, изисквани за ЦП 1 или за ЦП 2, или да бъдат разделени между двете.

Когато дадена държава членка изпълнява изискванията за тематична концентрация на равнището на категорията региони, сумите, програмирани за специфичните цели, посочени в член 3, параграф 1, първа алинея, буква а), точка vi) и буква б), точка ix), както и за специфичните цели, посочени в член 3, параграф 1, първа алинея, буква а), точка vii), буква б), точки v), xi) и xii), буква в), точка iii), буква г), точка vii) и буква д), точки iii) и iv), които надвишават праговете за тематична концентрация за категория регион, могат да се отчитат към праговете за тематична концентрация в други категории региони, в рамките на същата цел на политиката.

Настоящият параграф се прилага единствено при прехвърляне на разпределените ресурси за специфичните цели, посочени в него, от по-силно развити региони или региони в преход към по-слабо развити региони и от по-силно развити региони към региони в преход.“

3) Член 5 се изменя, както следва:

а) параграф 2 се изменя, както следва:

i) първата алинея се изменя, както следва:

1. буква д) се заменя със следното:

„д) когато допринасят за специфичните цели по ЦП 1, посочени в член 3, параграф 1, първа алинея, буква а), точки vi) и vii), или за специфичната цел по ЦП 2, посочена в член 3, параграф 1, първа алинея, буква б), точка ix), в по-слабо развити региони и в региони в преход, както и в по-развитите региони на държавите членки със среден БВП на глава от населението под средния за ЕС-27, измерен по стандартите на покупателната способност и изчислен въз основа на данните за Съюза за периода 2015—2017 г., като същевременно се запазва акцентът върху МСП;“;

2. добавят се следните букви:

„е) когато допринасят за важен проект от общоевропейски интерес, който Комисията е счела за съвместим с вътрешния пазар съгласно член 107, параграф 3, буква б) от ДФЕС, при отчитане на съобщението на Комисията от 25 ноември 2021 г., озаглавено „Критерии за анализ на съвместимостта с вътрешния пазар на държавна помощ за насърчаване изпълнението на важни проекти от общоевропейски интерес“, като същевременно се запазва акцентът върху МСП;

ж) когато улесняват приспособяването на промишлеността, свързано с декарбонизацията на производствените процеси и продукти, в по-слабо развитите региони и в регионите в преход, както и в по-развитите региони на държавите членки със среден БВП на глава от населението под средния за ЕС-27, измерен по стандартите на покупателната способност и изчислен въз основа на данните за Съюза за периода 2015—2017 г., като същевременно се запазва акцентът върху МСП.“;

ii) втората алинея се заменя със следното:

„Букви д) и ж) от първа алинея се прилагат за програми по линия на Interreg, когато географското покритие на програмата в рамките на Съюза се състои само от категории региони, посочени в тези букви.“;

б) добавят се следните параграфи:

„10. В допълнение към възможностите, посочени в член 14 от Регламент (ЕС) 2021/1060, държавите членки могат, със съгласието на съответните управляващи органи, да разпределят ресурси от ЕФРР и Кохезионния фонд към раздел „Държави членки“ на фонда InvestEU, за да ги разгърнат чрез финансовия инструмент, който ще бъде предвиден в програмата InvestEU. Тези вноски или подлежат на процедурите, посочени в член 14 от Регламент (ЕС) 2021/1060, и се отчитат към таваните, определени в посочения член, или се сумират, при условие че общо прехвърлянията не надвишават 50 милиона евро. Ресурсите, генерирани от или дължащи се на сумите, внесени като принос във финансовия инструмент InvestEU в съответствие с член 14 от Регламент (ЕС) 2021/1060, се предоставят на държавата членка в съответствие със споразумение за финансов принос и се използват за подкрепа по същата цел или цели под формата на финансови инструменти или бюджетни гаранции.

11. В допълнение към възможностите, определени в член 73, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2021/1060, за проекти, включени пряко във важен проект от общоевропейски интерес, който Комисията е счела за съвместим с вътрешния пазар съгласно член 107, параграф 3, буква б) от ДФЕС, при отчитане на съобщението на Комисията от 25 ноември 2021 г., озаглавено „Критерии за анализа на съвместимостта с вътрешния пазар на държавна помощ за насърчаване изпълнението на важни проекти от общоевропейски интерес“, управляващият орган може да реши да предостави подкрепа пряко от ЕФРР, ако тези операции отговарят на изискванията, определени в член 73, параграф 2, букви а), б) и ж) от Регламент (ЕС) 2021/1060.“

4) Вмъква се следният член:

„*Член 7а*

Специални разпоредби, свързани с междинния преглед и свързаните с него възможности за гъвкавост

1. През 2026 г. Комисията ще изплати 1,5 % от общата подкрепа по линия на ЕФРР, Кохезионния фонд и Фонда за справедлив преход (ФСП), създаден с Регламент (ЕС) 2021/1056 на Европейския парламент и на Съвета (*), под формата на допълнително еднократно предварително финансиране съгласно решението за одобряване на изменението на програмата. Процентът на това допълнително еднократно предварително финансиране се увеличава до 9,5 % за програмите по цел „Инвестиции за работни места и растеж“, обхващащи един или повече региони от ниво 2 по NUTS, граничещи с Русия, Беларус или Украйна, при условие че програмата не обхваща цялата територия на съответната държава членка. Когато обаче региони от ниво 2 по NUTS, граничещи с Русия, Беларус или Украйна, са включени само в програми, обхващащи цялата територия на съответната държава членка, увеличеният процент се прилага и по отношение на тези програми.

2. Посоченото в параграф 1 от настоящия член допълнително еднократно предварително финансиране се прилага само когато в контекста на междинния преглед са одобрени преразпределения на най-малко 10 % от финансовите ресурси по програмата към един или повече от специалните приоритети, установени за специфичните цели, посочени в член 3, параграф 1, първа алинея, буква а), точки vi) и vii), буква б), точки v), ix), xi), xii), буква в), точка iii), буква г), точка vii) и буква д), точки iii) и iv), при условие че искането за изменението на програмата е представено на Комисията до 31 декември 2025 г („прага от 10 %“).

Следните преразпределения в рамките на същата програма също се вземат предвид при изчисляването на прага от 10 %:

а) преразпределения от ЕСФ+ към един или повече от специалните приоритети, установени съгласно членове 12а, 12в и 12г от Регламент (ЕС) 2021/1057, в контекста на междинния преглед;

б) преразпределения от ФСП към специалните приоритети, установени в подкрепа на инвестиции, допринасящи за целите на STEP, или за насърчаване на достъпа до устойчиви жилища на достъпни цени съгласно Регламент (ЕС) 2021/1056, в контекста на междинния преглед;

в) преразпределения от ЕФРР или Кохезионния фонд към специалните приоритети за специфичните цели, посочени в член 3, параграф 1, първа алинея, буква а), точка vi) и буква б), точка ix) от настоящия регламент, или от ЕСФ+ към специални приоритети, установени съгласно член 12а от Регламент (ЕС) 2021/1057, или от ФСП към специалните приоритети, установени в подкрепа на инвестиции, допринасящи за целите на STEP, одобрени в изменения на програмата преди междинния преглед;

г) преразпределения от ЕФРР или Кохезионния фонд към приоритети, установени за специфичната цел, посочена в член 3, параграф 1, първа алинея, буква б), точка v), одобрени в изменения на програмата от 1 януари 2025 г. насам.

3. Следните ресурси не се вземат предвид за целите на изчисляването на сумата, съответстваща на прага от 10 %:

а) ресурси от Инструмента на Европейския съюз за възстановяване, посочени в член 4 от Регламент (ЕС) 2021/1056;

б) допълнителното финансиране за най-отдалечените региони, посочено в член 110, параграф 1, буква д) от Регламент (ЕС) 2021/1060;

в) ресурсите, преразпределени за един или повече от специалните приоритети, установени в подкрепа на реакцията при природни бедствия съгласно член 126 от Регламент (ЕС) 2021/1057, или в рамките на специфичната цел, посочена в член 3, параграф 1, буква б), точка x) от настоящия регламент.

4. Допълнителното еднократно предварително финансиране, което е дължимо на държавите членки и което е резултат от изменения на програмата съгласно преразпределяне към приоритетите, посочено в параграф 2 от настоящия член, се отчита като плащания, извършени през 2025 г. за целите на изчисляването на сумите, които трябва да бъдат отменени съгласно член 105 от Регламент (ЕС) 2021/1060, при условие че искането за изменение на програмата е представено на Комисията до 31 декември 2025 г.

5. Чрез дерогация от член 63, параграф 2 и член 105, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/1060 крайната дата за допустимостта на разходите и за отмяната на бюджетни задължения е 31 декември 2030 г., когато са одобрени изменения на програмата за преразпределяне на най-малко 10 % от финансовите ресурси по програмата към един или повече специални приоритети, посочени в параграф 2 от настоящия член.

6. Когато държава членка има само една програма, обхващаща цялата ѝ територия, и тази програма се финансира от ЕФРР, Кохезионния фонд, ЕСФ+ и ФСП, дерогацията, посочена в параграф 5, се прилага, когато най-малко 7 % от финансовите ресурси по програмата се преразпределят към един или повече от специалните приоритети, установени за специфичните цели, посочени в параграф 2.

7. По отношение на програмите, посочени в параграфи 5 и 6 от настоящия член, при които с Регламент (ЕС) 2021/1060 или с някой от специалните регламенти за фондовете се определя крайната дата за целите на прилагането на изискванията за рамката за изпълнението, финансовото управление, докладването и оценката, тази дата се счита, че се отнася за същата дата през следващата година. Освен това чрез дерогация от член 2, точка 29 от Регламент (ЕС) 2021/1060 за такива програми се счита, че последната счетоводна година се отнася за периода от 1 юли 2030 г. до 30 юни 2031 г.

8. В искания за изменения на програмата, внесени съгласно член 24 от Регламент (ЕС) 2021/1060, държавите членки може да поискат преразпределяне на ресурси от ЕФРР, програмирани по целта „Инвестиции за работни места и растеж“, към Европейската инициатива за градовете и към инструментите за междурегионални инвестиции в иновации, посочени съответно в членове 12 и 13 от настоящия регламент. Разпределените ресурси се използват в полза на съответната държава членка. Тези разпределени средства не представляват прехвърляния по смисъла на член 26 от Регламент (ЕС) 2021/1060.

9. В съответствие с член 40, параграф 2, буква г) и член 8 от Регламент (ЕС) 2021/1060 предложенията за изменение на дадена програма с цел преразпределяне на средства в рамките на средносрочния преглед се подават само след одобрение от мониторинговия комитет. Когато такова преразпределение засяга средства, програмирани по член 28 от посочения регламент, то се предшества от консултации с отговорните местни и регионални органи в съответствие с Европейския кодекс на поведение за партньорство.

10. Чрез дерогация от член 112, параграфи 3 и 4 от Регламент (ЕС) 2021/1060 максималната ставка на съфинансиране за приоритети в програмите по цел „Инвестиции за работни места и растеж“, обхващащи един или повече региони от ниво 2 по NUTS, граничещи с Русия, Беларус или Украйна, се увеличава с 10 процентни пункта над приложимата ставка на съфинансиране, без да надвишава 100 %. По-високата ставка на съфинансиране не се прилага за програми, обхващащи цялата територия на съответната държава членка, освен ако тези региони от ниво 2 по NUTS не са включени само в програми, обхващащи цялата територия на съответната държава членка.

Дерогацията, предвидена в първата алинея от настоящия параграф, се прилага само когато са одобрени преразпределения на най-малко 10 % от финансовите ресурси по програмата към един или повече от специалните приоритети, посочени в параграф 2 от настоящия член, при условие че искането за изменението на програмата е представено на Комисията до 31 декември 2025 г.

11. В допълнение към оценката на резултатите от междинния преглед на всяка програма, която трябва да бъде представена съгласно член 18, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/1060, държавите членки могат до 31 декември 2025 г. да представят отново на Комисията допълнителна оценка, както и свързани искания за изменения на програмата, като вземат предвид специфичните цели, посочени в член 3, параграф 1, първа алинея, буква а), точки vi) и vii), буква б), точки v), ix), xi) и xii), буква в), точка iii), буква г), точка vii) и буква д), точки iii) и iv). Прилагат се сроковете, определени в член 24 от Регламент (ЕС) 2021/1060.

12. Когато приносът в областта на климата на Кохезионния фонд, посочен в член 6, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/1060, би надхвърлил целта от 37 % от общите разпределени за него средства, сумата, надвишаваща тази цел, може да бъде взета предвид при изчисляване на приноса в областта на климата на ЕФРР с цел постигане на целта от 30 % от общите разпределени за него средства. Сумите, надвишаващи целта на ЕФРР за принос в областта на климата в размер на 30 % от общите разпределени за него средства, могат да бъдат взети предвид при изчисляването на приноса на Кохезионния фонд в областта на климата.

(*) Регламент (ЕС) 2021/1056 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Фонд за справедлив преход (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1056/oj).“

5) В член 12 се добавя следният параграф:

„4. Иновативни дейности, които са оценени в рамките на покана за представяне на предложения по Европейската инициатива за градовете, отговарят на минималните изисквания за качество на тази покана, но не могат да бъдат финансирани поради бюджетни ограничения, могат да получат Печат за високи постижения от Комисията.

За целите на Печата за високи постижения Европейската инициатива за градовете се счита за друг източник на Съюза, различен от програмите, изпълнени и изготвени в съответствие с член 7 от Регламент (ЕС) 2021/1060.“

6) В приложение I таблица 1 се изменя, както следва:

а) в цел на политиката 1 се добавя следният ред:

	„vii) подобряване на промишления капацитет за насърчаване на отбранителните способности, като се дава приоритет на способностите с двойна употреба;	Всеки посочен RCO за специфични цели i) или iii) RCO 128 — Подкрепяни предприятия, свързани предимно с насърчаване на двойната употреба и отбранителните способности (RearmEU) — предприятия	Всеки посочен RCR за специфични цели i) или iii)“

б) в цел на политиката 2 редът за специфична цел v) се заменя със следното:

	„v) насърчаване на сигурния достъп до вода, устойчивото управление на водите, включително интегрираното управление на водите, и устойчивостта на водните ресурси	RCO 30 — Дължина на нови или модернизирани тръби за разпределителните системи за обществено водоснабдяване — km RCO 31 — Дължина на нови или модернизирани тръби за обществената мрежа за събиране на отпадъчни води — km RCO 32 — Нов или подобрен капацитет за пречистване на отпадъчни води — еквивалент жители	RCR 41 — Жители, свързани към подобрено обществено водоснабдяване — лица RCR 42 — Жители, свързани към поне вторично пречистване на отпадъчни води — лица RCR 43 — Загуби на вода в разпределителните системи за обществено водоснабдяване — кубични метра за година“

в) в цел на политиката 2 се добавят следните редове:

	„xi) насърчаване на достъпа до устойчиви жилища на достъпни цени	RCO 18 — Устойчиви жилища на достъпни цени с подобрени енергийни характеристики — жилища RCO 65 — Капацитет на нови или модернизирани, устойчиви жилища на достъпни цени и социални жилища — лица	RCR 26 — Годишно първично енергийно потребление (от което: устойчиви жилища на достъпни цени, обществени сгради, предприятия, други) — MWh/година RCR 29 — Очаквани емисии на парникови газове — тона еквивалент на CO_2 годишно RCR 67 — Годишни ползватели на нови или модернизирани устойчиви жилища на достъпни цени и социални жилища — ползватели годишно

	xii) насърчаване на енергийните междусистемни връзки и свързаната преносна, разпределителна и поддържаща инфраструктура и инфраструктура за съхранение, както и защитата на критична енергийна инфраструктура и разгръщането на инфраструктура за зареждане с електроенергия	RCO 59 — Инфраструктура за алтернативни горива (точки за зареждане/зарядни точки) RCO 131 — Енергопреносни или разпределителни мрежови линии и междусистемни връзки — новопостроени или подобрени RCO 105 — Решения за съхранение на електроенергия“	

г) в цел на политиката 3 се добавя следният ред:

	„iii) разработване на устойчива отбранителна инфраструктура, като се дава приоритет на тази с двойна употреба, включително за насърчаване на военната мобилност в Съюза, както и за повишаване на гражданската готовност;	Всеки посочен RCO за специфични цели i) или ii) RCO 129 — Инфраструктура, адаптирана към изискванията за военна мобилност RCO 29 Капацитет на изградените или обновените многофункционални убежища — (лица)	Всеки посочен RCR за специфични цели i) или ii)“

д) в цел на политиката 4 се добавя следният ред:

	„vii) насърчаване на достъпа до устойчиви жилища на достъпни цени	RCO 18 — Устойчиви жилища на достъпни цени с подобрени енергийни характеристики — жилища RCO 65 — Капацитет на нови или модернизирани социални, достъпни и устойчиви жилища — лица	RCR 26 — Годишно първично енергийно потребление (от което: устойчиви жилища на достъпни цени, обществени сгради, предприятия, други) — MWh/година RCR 29 — Очаквани емисии на парникови газове — тона еквивалент на CO_2 годишно RCR 67 — Годишни ползватели на нови или модернизирани устойчиви жилища на достъпни цени и социални жилища — ползватели годишно“

е) в цел на политиката 5 се добавя следният ред:

	„iii) насърчаване на интегрираното териториално развитие чрез достъп до устойчиви жилища на достъпни цени във всички видове територии	RCO 18 — Устойчиви жилища на достъпни цени с подобрени енергийни характеристики — жилища RCO 65 — Капацитет на нови или модернизирани, устойчиви жилища на достъпни цени и социални жилища — лица	RCR 26 — Годишно първично енергийно потребление (от което: устойчиви жилища на достъпни цени, обществени сгради, предприятия, други) — MWh/година RCR 29 — Очаквани емисии на парникови газове — тона еквивалент на CO_2 годишно RCR 67 — Годишни ползватели на нови или модернизирани устойчиви жилища на достъпни цени и социални жилища — ползватели годишно“

Член 2

Изменения на Регламент (ЕС) 2021/1056

Регламент (ЕС) 2021/1056 се изменя, както следва:

1) Член 8, параграф 2 се изменя, както следва:

а) първа алинея се изменя, както следва:

i) буква е) се заменя със следното:

„е) инвестиции в интелигентна и устойчива местна мобилност, включително декарбонизацията на местния транспортен сектор и неговата инфраструктура, както и разгръщане на инфраструктура за зареждане с електроенергия;“;

ii) буква и) се заменя със следното:

„и) инвестиции във възстановяване и деконтаминация на изоставени индустриални терени, в рехабилитация на вода и земя, включително, при необходимост, в екологосъобразна инфраструктура и проекти за промяна на предназначението, като се отчита принципът „замърсителят плаща;“;“

iii) добавят се следните букви:

„п) насърчаване на достъпа до устойчиви жилища на достъпни цени;

р) подкрепа за системи за съхранение на енергия, когато се допринася за декарбонизацията на регионалните икономики и интегрирането на енергията от възобновяеми източници в мрежата.“;

б) втора алинея се заличава;

в) четвърта алинея се заменя със следното:

„ФСП може също така да осигурява подкрепа за производствени инвестиции в предприятия, различни от МСП, като същевременно се запазва акцентът върху МСП. Такива инвестиции са допустими само когато са необходими за изпълнението на териториалния план за справедлив преход, когато тяхната подкрепа е необходима за създаването на работни места на определената територия и когато не водят до преместване по смисъла на член 2, точка 27 от Регламент (ЕС) 2021/1060. Предоставянето на такава подкрепа не изисква преразглеждане на териториалния план за справедлив преход, когато такова преразглеждане ще бъде свързано единствено с анализа на пропуските. За инвестиции, допринасящи за целите на STEP, посочени в член 2 от Регламент (ЕС) 2024/795, в процеса на подбор се вземат предвид чиракуването и работните места, образованието или обучението за нови умения.“;

г) добавя се следната алинея:

„За операции, получили печат за високи постижения, както е определено в член 2, точка 45 от Регламент (ЕС) 2021/1060, и за проекти, включени пряко във важен проект от общоевропейски интерес, който Комисията е счела за съвместим с вътрешния пазар съгласно член 107, параграф 3, буква б) от ДФЕС, при отчитане на съобщението на Комисията от 25 ноември 2021 г., озаглавено „Критерии за анализа на съвместимостта с вътрешния пазар на държавна помощ за насърчаване изпълнението на важни проекти от общоевропейски интерес“, управляващият орган може да реши да предостави подкрепа пряко от ФСП, ако тези операции допринасят за специфичната цел, посочена в член 2 от настоящия регламент, и допринасят за изпълнението на териториалните планове за справедлив преход.“

2) В член 10 се добавят следните параграфи:

„5. Когато ресурсите по линия на ФСП са програмирани като приоритети в рамките на програма, която включва ресурси и по линия на ЕФРР, ЕСФ+ или Кохезионния фонд, в допълнение към оценката за всяка програма във връзка с резултата от междинния преглед, която трябва да бъде представена съгласно член 18, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/1060, държавите членки могат да представят отново на Комисията допълнителна оценка, както и свързани искания за промени в програмата, като вземат предвид специфичните цели на настоящия регламент и подпомаганите дейности, въведени с Регламент (ЕС) 2025/1914 на Европейския парламент и на Съвета (*), до 31 декември 2025 г. Прилагат се сроковете, определени в член 24 от Регламент (ЕС) 2021/1060.

Такава програма може да се ползва от допълнителното еднократно предварително финансиране, посочено в член 7а, параграф 1, първа алинея от Регламент (ЕС) 2021/1058, когато е приложимо.

Когато такава програма се ползва от удължен срок за допустимост на разходите, както и за отмяна на бюджетни задължения в съответствие с член 7а от Регламент (ЕС) 2021/1058, това удължаване се прилага и за ресурсите по линия на ФСП.

6. Когато средствата по ФСП са програмирани в специална програма, държавите членки могат да определят специални приоритети за подкрепа на инвестициите, допринасящи за целите на STEP или за насърчаване на достъпа до жилища на достъпни цени, в съответствие с член 8, параграф 2, първа алинея, буква п) от настоящия регламент.

Когато най-малко 10 % от финансовите средства по програмата са преразпределени за един или повече специални приоритети, посочени в първа алинея, Комисията изплаща през 2026 г. 1,5 % от общата подкрепа от ФСП за програмата като извънредно еднократно предварително финансиране. Освен това преразпределянето на средства към специални приоритети, определени за подкрепа на инвестициите, допринасящи за целите на STEP, одобрени в измененията на програмите преди междинния преглед, също се вземат предвид при изчисляването на прага от 10 %. Ресурсите от Инструмента на Европейския съюз за възстановяване, посочени в член 4, не се вземат предвид при изчисляването на сумата, съответстваща на 10 % от финансовите средства по програмата.

Дължимото на държавата членка предварително финансиране, което произтича от изменения на програмата в резултат на преразпределение към приоритетите, посочено в първа алинея от настоящия параграф, се отчита като плащания, извършени през 2025 г. за целите на изчисляването на сумите, които трябва да бъдат отменени съгласно член 105 от Регламент (ЕС) 2021/1060, при условие че искането за изменение на програмата е представено на Комисията до 31 декември 2025 г.

Чрез дерогация от член 63, параграф 2 и член 105, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/1060, крайната дата за допустимостта на разходите и за отмяната на бюджетни задължения е 31 декември 2030 г. Тази дерогация се прилага само когато са одобрени промени в програмата за преразпределяне на най-малко 10 % от финансовите средства по програмата към един или повече специални приоритети, както е посочено във втора алинея от настоящия параграф.

За такива програми, при които с Регламент (ЕС) 2021/1060 се определя крайната дата за целите на прилагането на рамката за изпълнението, финансовото управление, както и изискванията за докладване и оценка, това следва да се разбира като посочване на същата дата през следващата година. Освен това чрез дерогация от член 2, точка 29 от Регламент (ЕС) 2021/1060 за такива програми се счита, че последната счетоводна година се отнася до периода от 1 юли 2030 г. до 30 юни 2031 г.

В допълнение към оценката на резултатите от междинния преглед на всяка програма, която трябва да бъде представена съгласно член 18, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/1060, държавите членки могат да представят отново на Комисията допълнителна оценка, както и свързани искания за изменения на програмата, като вземат предвид подпомаганите дейности, въведени с Регламент (ЕС) 2025/1914, до 31 декември 2025 г. Прилагат се сроковете, определени в член 24 от Регламент (ЕС) 2021/1060.

(*) Регламент (ЕС) 2025/1914 на Европейския парламент и на Съвета от 18 септември 2025 г. за изменение на регламенти (ЕС) 2021/1058 и (ЕС) 2021/1056 по отношение на специални мерки за справяне със стратегически предизвикателства в контекста на междинния преглед (ОВ L, 2025/1914, 19.9.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1914/oj.).“

3) В член 11, параграф 2 букви з) и и) се заменят със следното:

„з) когато подкрепата се предоставя за производствени инвестиции в предприятия, различни от МСП — индикативен списък на операциите и предприятията, за които ще се предоставя подкрепа, и обосновка на необходимостта от такава подкрепа, включително, когато е необходимо за целите на оценката на държавната помощ, чрез анализ на пропуските, показващ, че очакваната загуба на работни места би надвишила очаквания брой създадени работни места, ако инвестицията не бъде направена;

и) когато подкрепата се предоставя за инвестиции, насочени към намаляване на емисиите на парникови газове от дейности, посочени в приложение I към Директива 2003/87/ЕО — списък на операциите, за които се предоставя подкрепа, и обосновка, че те допринасят за прехода към неутрална по отношение на климата икономика и водят до намаляване на емисиите на парникови газове под съответните параметри, установени за безплатното разпределение на квоти съгласно Директива 2003/87/ЕО, и при условие че посочените операции са необходими за защитата на значителен брой работни места;“.

4) В член 12, параграф 2 се заменя със следното:

„2. За показателите за краен продукт за базовите стойности се задава нула. Междинните етапи, определени за 2024 г., и целевите стойности, определени за 2029 г., са кумулативни.“

5) В приложение II текстът в точка 2.4, в който се прави позоваване на член 11, параграф 2, буква з) се заменя със следното:

„Попълва се само ако подкрепата се предоставя за производствени инвестиции в предприятия, различни от МСП:

— индикативен списък на операциите и предприятията, за които се предоставя подкрепа, като за всяка/всяко от тях се прави обосновка на необходимостта от такава подкрепа, включително, когато е необходимо за целите на оценката на държавната помощ, чрез анализ на пропуските, с който се показва, че очакваните загуби на работни места биха надвишили очаквания брой на създадените работни места, ако такава инвестиция не бъде направена

Информацията по тази точка се актуализира или попълва при преразглеждането на териториалните планове за справедлив преход в зависимост от решението за предоставяне на такава подкрепа.“

6) В приложение III се добавя следният ред:

„RCO 18 — Устойчиви жилища на достъпни цени с подобрени енергийни характеристики — жилища RCO 65 — Капацитет на нови или модернизирани устойчиви жилища на достъпни цени и социални жилища — лица	RCR 26 — Годишно първично енергийно потребление (от което: устойчиви жилища на достъпни цени, обществени сгради, предприятия, други) — MWh/година RCR 29 — Очаквани емисии на парникови газове — тонове еквивалент на CO2/година RCR 67 — Годишни ползватели на нови или модернизирани устойчиви жилища на достъпни цени и социални жилища — ползватели/година“

Член 3

Ограничения върху изменения на програмата и прехвърляния на средства

Сумите, съответстващи на поетите задължения, които са спрени чрез мерки, приети в контекста на Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2092, и сумите, надвишаващи сумата за гъвкавост, които съответстват на специфичните цели, които са предмет на отрицателна оценка от страна на Комисията въз основа на прилагането на хоризонталните отключващи условия съгласно член 15 от Регламент (ЕС) 2021/1060, не подлежат на изменение на програмата или прехвърляне на средства съгласно настоящия регламент.

Член 4

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 18 септември 2025 година.

За Европейския парламент	*За Съвета*
Председател	*Председател*
R. METSOLA	L. AAGAARD